

MOLETŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS

KAIMO GYVENTOJŲ POREIKIŲ TYRIMAS

2023

TURINYS

ĮVADAS	3
RESPONDENTŲ SOCIODEMOGRAFINĖ CHARAKTERISTIKA	4
TYRIMO REZULTATAI	7
UŽDARI KLAUSIMAI	7
1. MOLĖTŲ VVG TERITORIJOS IR GYVENAMOSIOS VIETOVĖS YPATUMAI.....	7
2. MOLĖTŲ RAJO SOCIALINĖ, EKONOMINĖ SITUACIJA IR PASLAUGŲ PRIEINAMUMAS.	10
3. MOLĖTŲ RAJONO VVG VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA	16
ATVIRI KLAUSIMAI	19
PRIEDAS	20

ĮVADAS

Molėtų rajono vietos veiklos grupės „Keisdamiesi keičiame“ (VVG) teritorijos gyventojų nuomonės tyrimas atliktas siekiant nustatyti strateginius teritorijos plėtros poreikius. Tyrimo tikslas yra atskleisti, kaip gyventojai vertina teritorijos socialinio, ekonominio (verslo) ir kultūrinio sektorių situaciją ir išsiaiškinti, kokias galimas šių sektorių vystymo ir paramos kryptis laikytų prioritetinėmis.

Tyrimas vykdytas 2023 m. vasario 21 d. – kovo 8 dienomis.

Tyrimo tikslinė grupė – Molėtų rajono VVG teritorijoje gyvenantys asmenys.

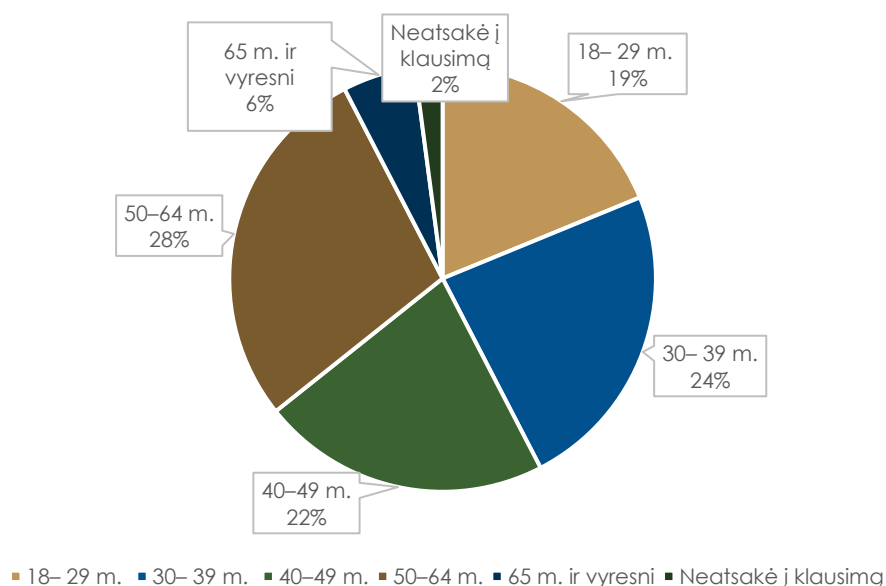
Tyrimo imtis – 291 respondentas iš 12 Molėtų rajono VVG teritorijos seniūnijų.

Tyrimo metodas – anketinė apklausa.

RESPONDENTŲ SOCIODEMOGRAFINĖ CHARAKTERISTIKA

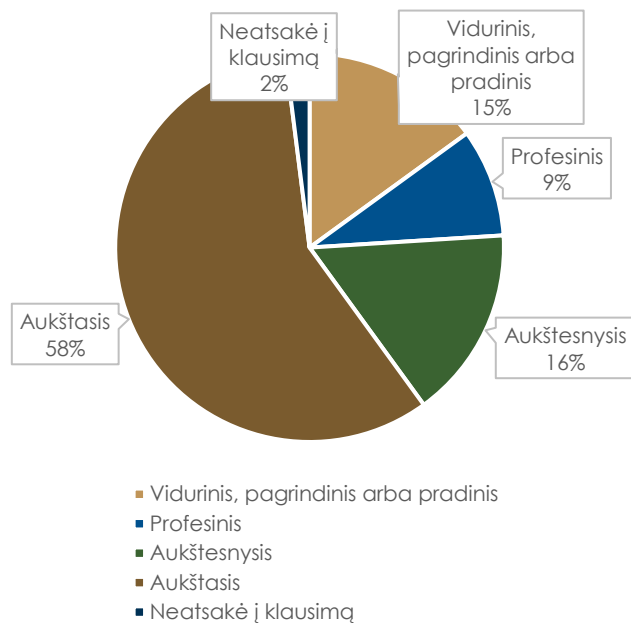
Molėtų rajono VVG teritorijos gyventojų tyrime dalyvavo 291 respondentai. Reikšminga tyrime dalyvavusių respondentų dalis – moterys (73 proc.), vyrų apklausta kiek daugiau nei ketvirtadalis (27 proc.).

Didžioji dalis respondentų (28 proc.) priklausė 50–64 amžiaus grupei. Mažiausia dalis apklausos dalyvių – senjorai, kuriems 65 m. ir daugiau (5,5 proc.) bei jaunimas iki 18–29 m. (18 proc.).

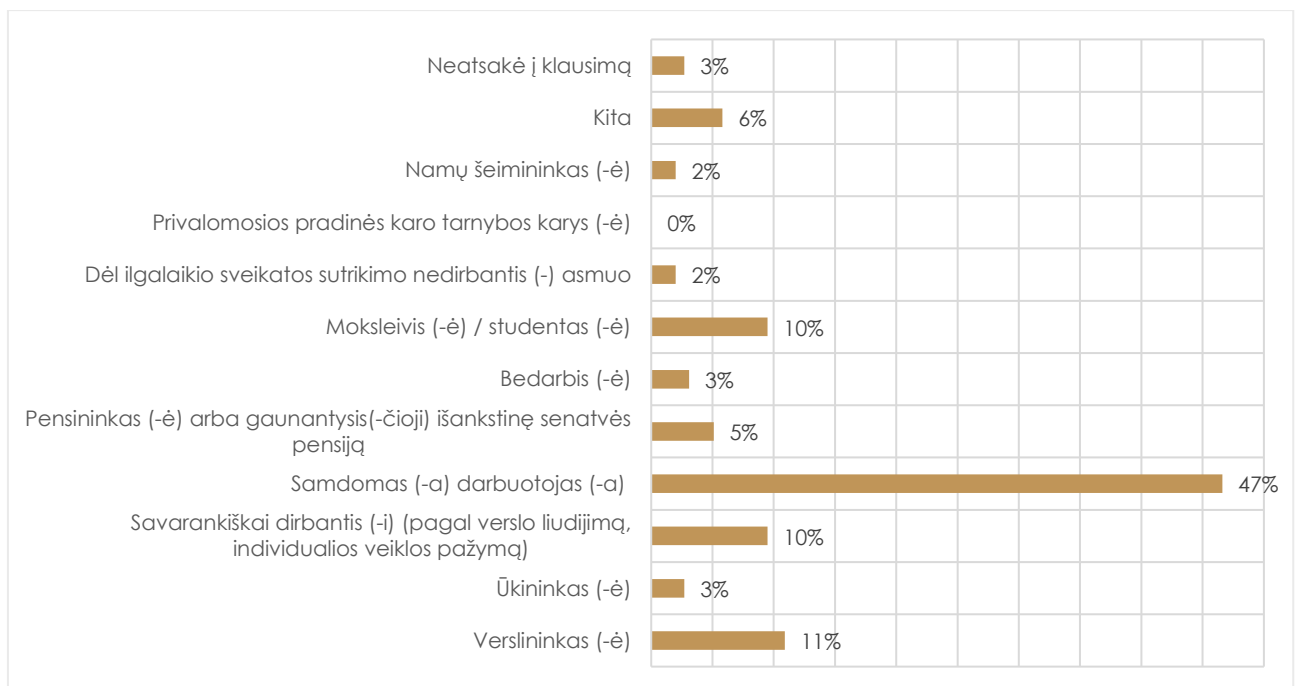
1 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal amžių.

Stebint respondentų pasiskirstymą pagal išsilavinimą, atkreiptinas dėmesys, kad daugiau nei pusė respondentų buvo įgiję aukštąjį išsilavinimą (58 proc.), vadinasi, apklausos duomenys labiausiai atspindi šios respondentų grupės nuomonę. Mažesnę apklaustųjų dalis – įgiję aukštesnį (16 proc.), vidurinį, pagrindinį ar pradinį (15 proc.) ir profesinį (9 proc.) išsilavinimą.

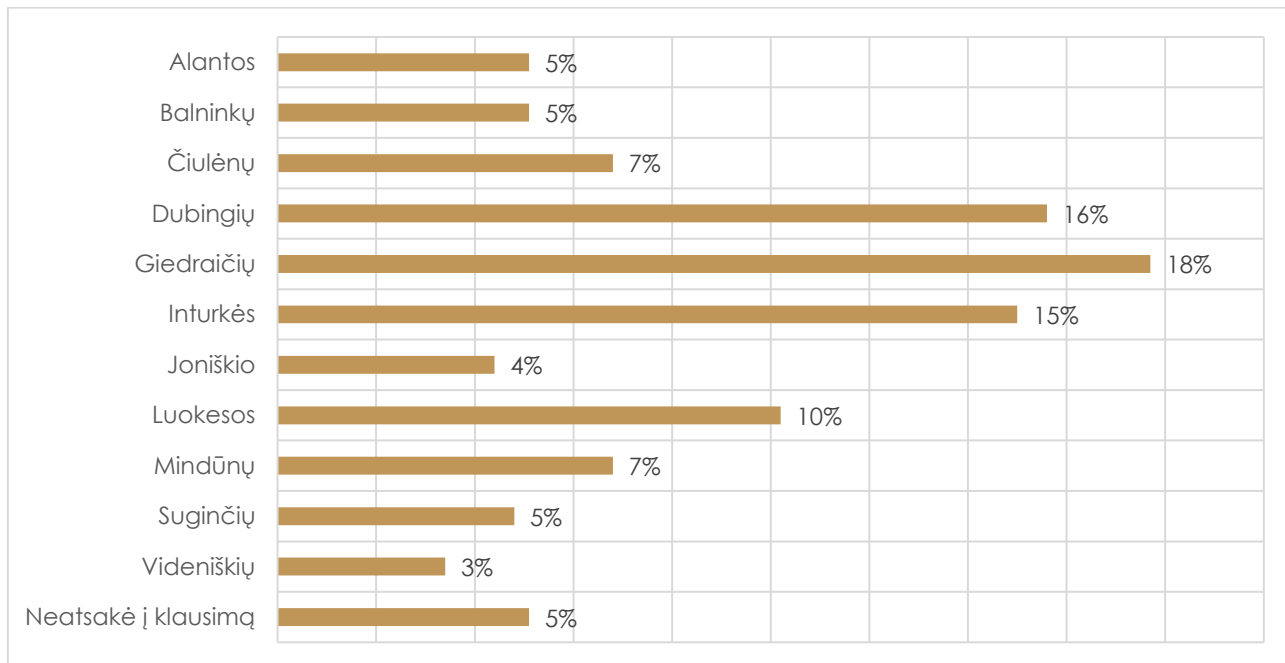
2 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal išsilavinimą.

Samdomi darbuotojai sudarė kone pusę apklaustųjų (48 proc.), po dešimtadalį – verslininkų (11 proc.), moksleivių ir studentų (10 proc.), savarankiškai dirbančių asmenų (10 proc.).

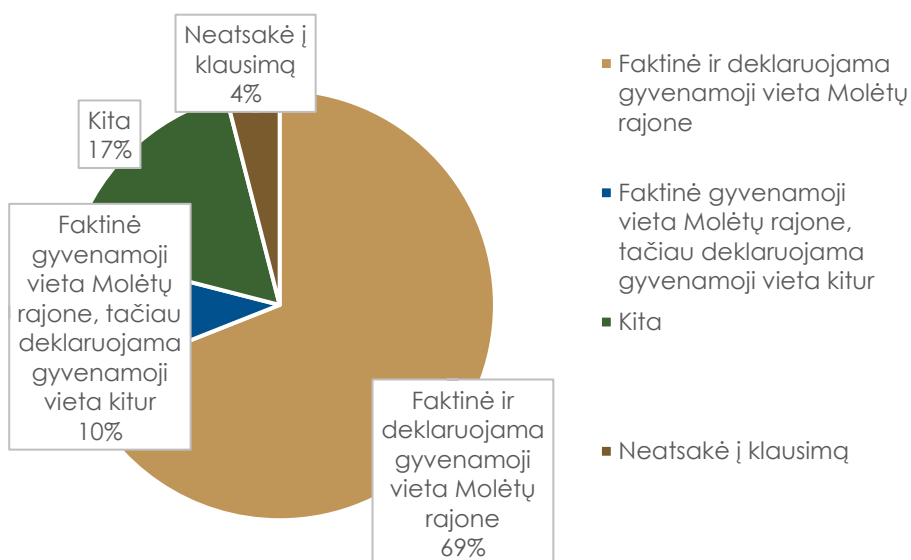
3 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal pagrindinį užsiėmimą.

Aktyviausios seniūnijos – Giedraičių (18 proc.), Dubingių (16 proc.), Inturkės (15 proc.).
Mažiausiai aktyvios – Videniškių (3 proc.) ir Jonišio (4 proc.).

4 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal gyvenamąją vietą (seniūniją).

Daugiau nei du trečdaliai apklaustųjų gyvena ir yra deklaravę savo gyvenamąją vietą Molėtų rajone (69 proc.). Dešimtadalis – gyvena Molėtų rajone, tačiau gyvenamąją vietą yra deklaravę kitur.

5 pav. Nuolatiniai Molėtų rajono gyventojai.

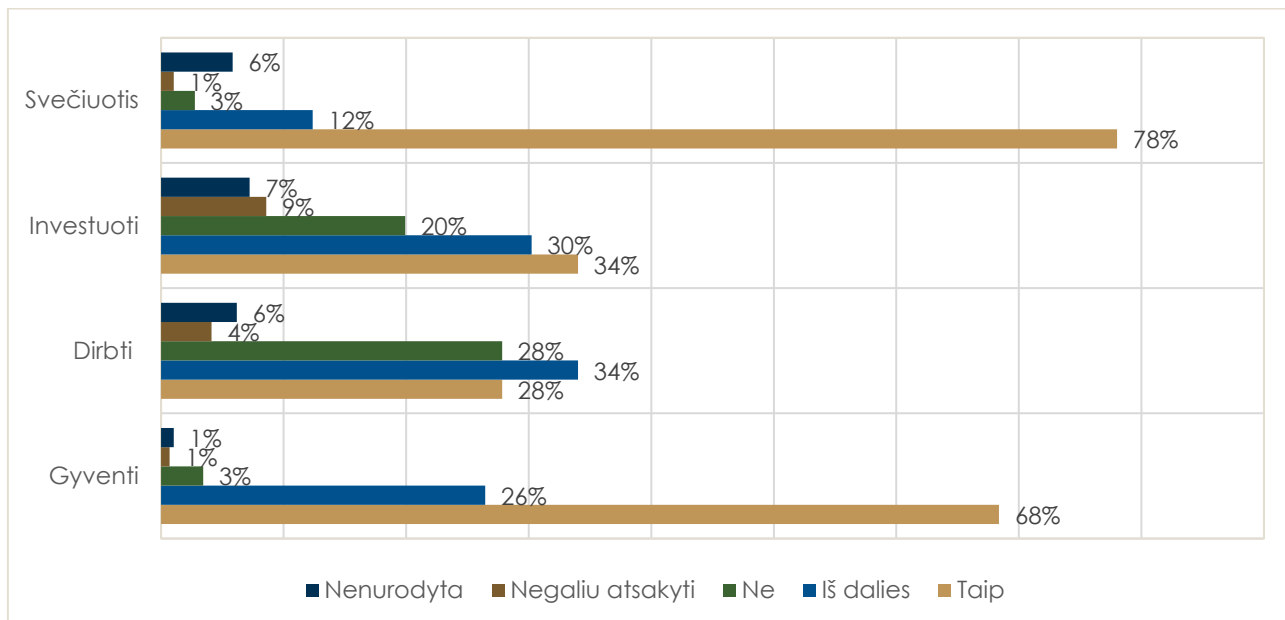
TYRIMO REZULTATAI

UŽDARI KLAUSIMAI

1. MOLĖTŲ VVG TERITORIJOS IR GYVENAMOSIOS VIETOVĖS YPATUMAI

Apklausoje dalyvių paklausta, ar jų gyvenamoji vietovė yra patraukli svečiuotis, investuoti, dirbti ir gyventi.

Respondentai mano, kad vieta, kurioje jie gyvena, yra tikrai patraukli svečiuotis (taip – 78 proc.) ir gyventi (taip – 68 proc.), tačiau mažiau patraukli investuoti (taip – 34 proc., iš dalies – 30 proc.) ir dirbti (iš dalies – 34 proc., taip ir ne – po 28 proc.), vadinasi, reikalingos aktyvios pastangos siekiant sukurti palankią aplinką vystyti verslą ir įsteigti patrauklias darbo vietas.

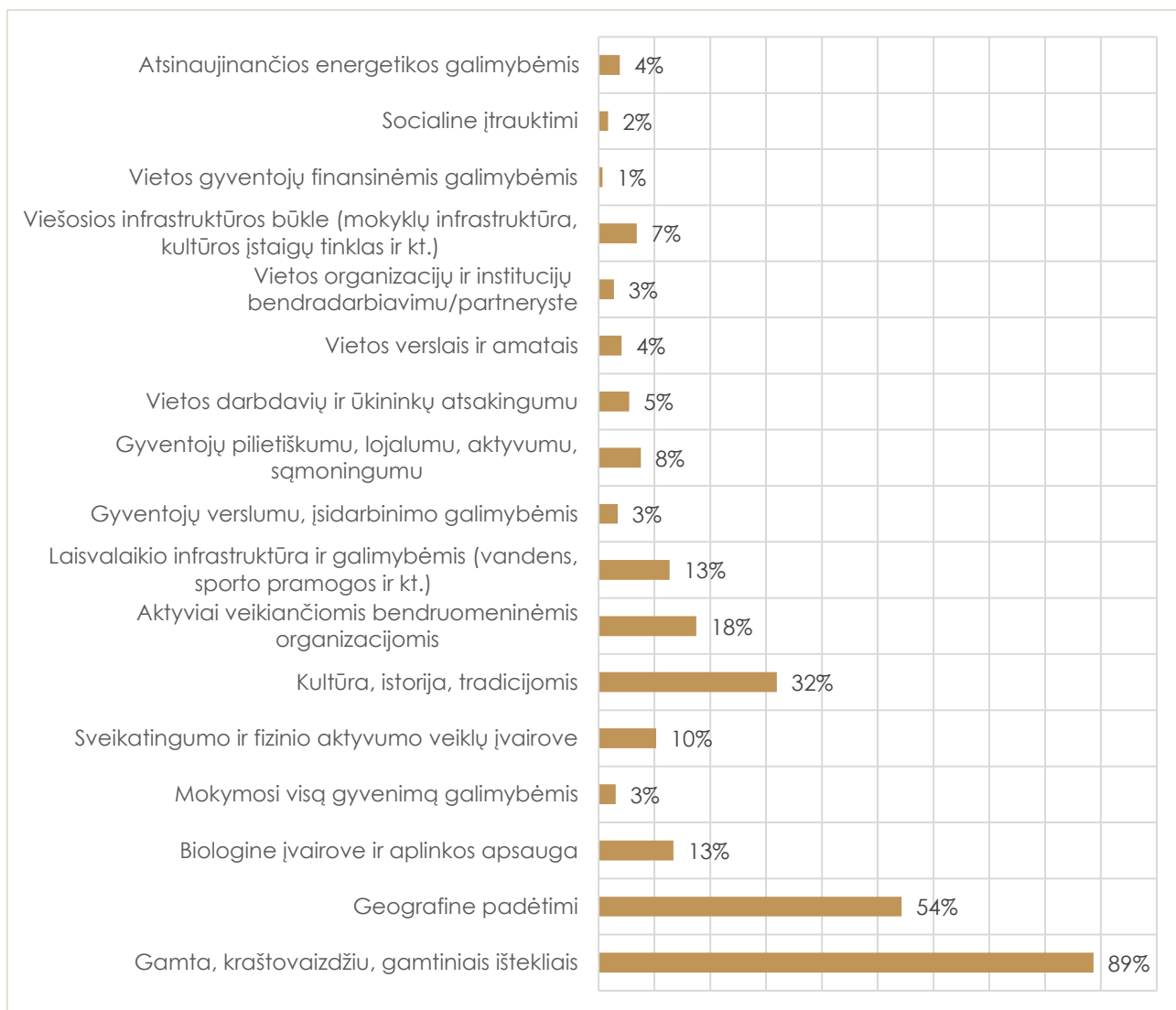
6 pav. Respondentų gyvenamosios vietovės vertinimas.

Apklausoje domėtasi, koku gyvenamosios vietovės (seniūnijos) ir Molėtų rajono (be miesto) ypatumu respondentai didžiaujasi labiausiai. Dalyvavę apklausoje turėjo galimybę pasirinkti iki 3 atsakymų.

Gamta, kraštovaizdis, gamtiniai išteklių – tai labiausiai vertinama gyvenamosios vietovės ypatybė, kurią pasirinko net 89 proc. dalyvavusiųjų apklausoje, Taip pat respondentai rinkosi geografinę padėtį (54 proc.) ir kultūrą, istoriją, tradicijas (32 proc.). Šios ypatybės itin reikšmingos vystant turizmo, rekreacijos paslaugas ir siekiant pritraukti naujus gyventojus iš didelių miestų, pavargusius nuo didmiesčių šurmilio ir spartaus gyvenimo tempo.

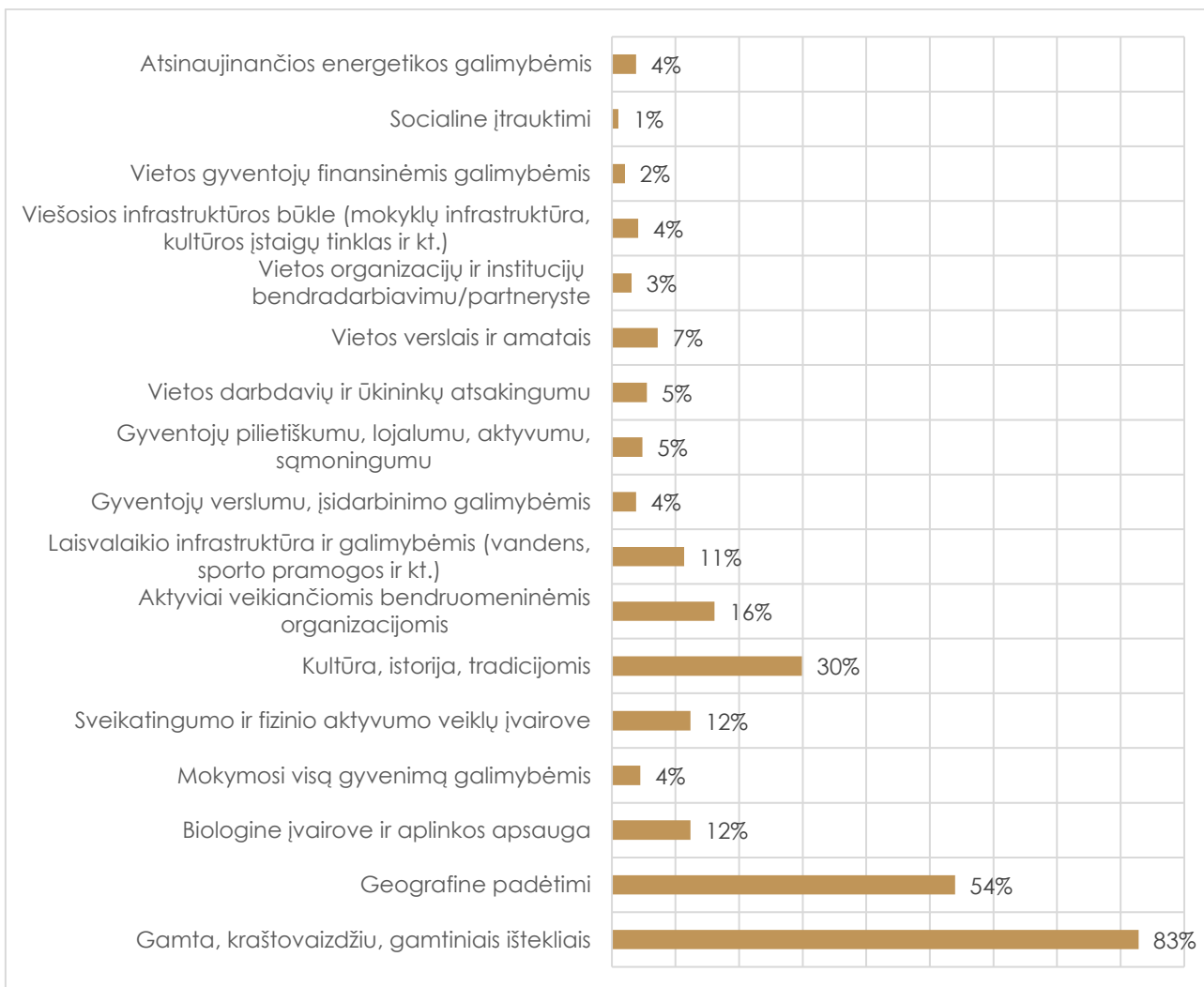
Deja, vietos gyventojų finansinės galimybės (1 proc.), socialinė įtrauktis (2 proc.), vietos organizacijų ir institucijų bendradarbiavimas, partnerystė (3 proc.), mokymosi visą

gyvenimą galimybės (3 proc.) ir gyventojų verslumas bei įsidarbinimo galimybės (3 proc.) reikalauja daugiau dėmesio ir įdirbio, kad būtų išvystytos iki gyventojų poreikius atitinkančio lygmens.

7 pav. Respondentų gyvenamosios vietovės ypatumai.

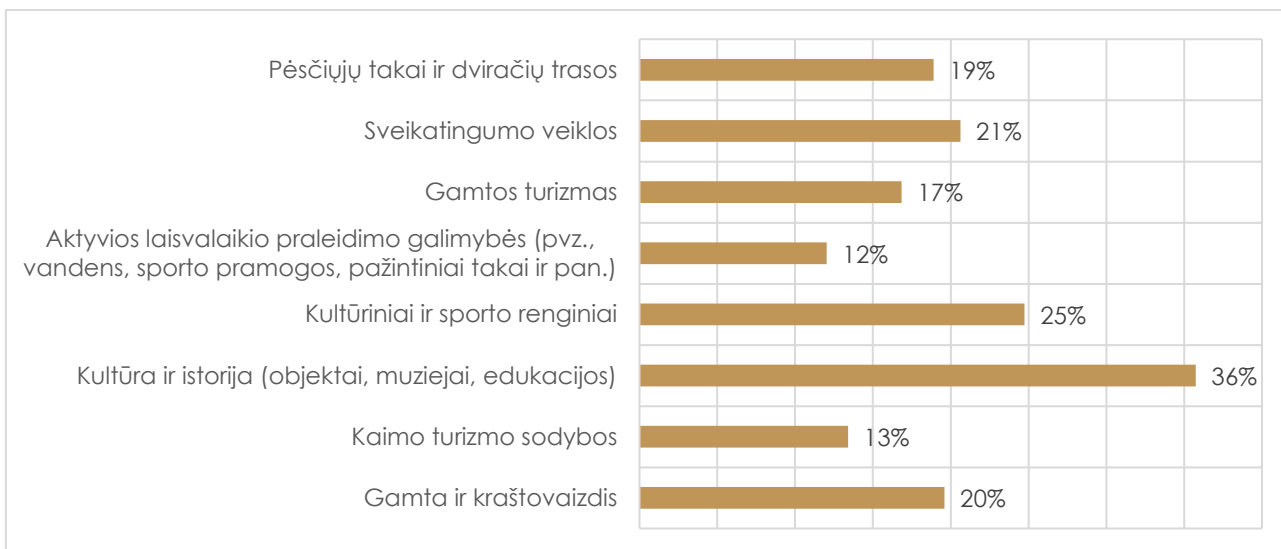
Svarbu pažymėti, kad Molėtų rajonas, neįskaitant miesto, apima Molėtų VVG teritoriją. Respondentai čia išskiria tas pačias savybes kaip ir seniūnijose – gamtą, kraštovaizdį, gamtinius išteklius (85 proc.), geografinę padėtį (54 proc.) ir kultūrą, istoriją, tradicijas (30 proc.). Tik itin nedidelė respondentų dalis rinkosi socialinę įtrauktį (1 proc.), gyventojų finansines galimybes (2 proc.), vietos organizacijų ir institucijų bendradarbiavimą, partnerystę (3 proc.) – vadinasi, šios sritys neatitinka didžiosios dalies gyventojų lūkesčių.

8 pav. Molėtų rajono (be miesto) ypatumai.

Apklausoje domėtasi, kas, respondentų nuomone, į Molėtų rajoną (be miesto) labiausiai traukia turistus. Apklaustieji nurodė iki 3 rajono ypatybių, turinčių reikšmingą įtaką turizmo skatinimui.

Daugiau nei trečdalis (36 proc.) gyventojų išskyrė kultūrą ir istoriją (lankytinus objektus, muziejus, edukacijas), kultūros ir sporto renginius (25 proc.) ir sveikatingumo veiklas (21 proc.). Taigi, gyventojų nuomone, Molėtų rajone vyrauja kultūrinis ir sveikatinimo turizmas, tačiau mažiau populiarumu sulaukia aktyvaus poilsio ir kaimo turizmo paslaugos – aktyvios laisvalaikio praleidimo galimybės (pvz. vandens, sporto pramogos, pažintiniai takai ir pan.) (12 proc.) ir kaimo turizmo sodybos (13 proc.) sulaukė mažiausiai respondentų dėmesio.

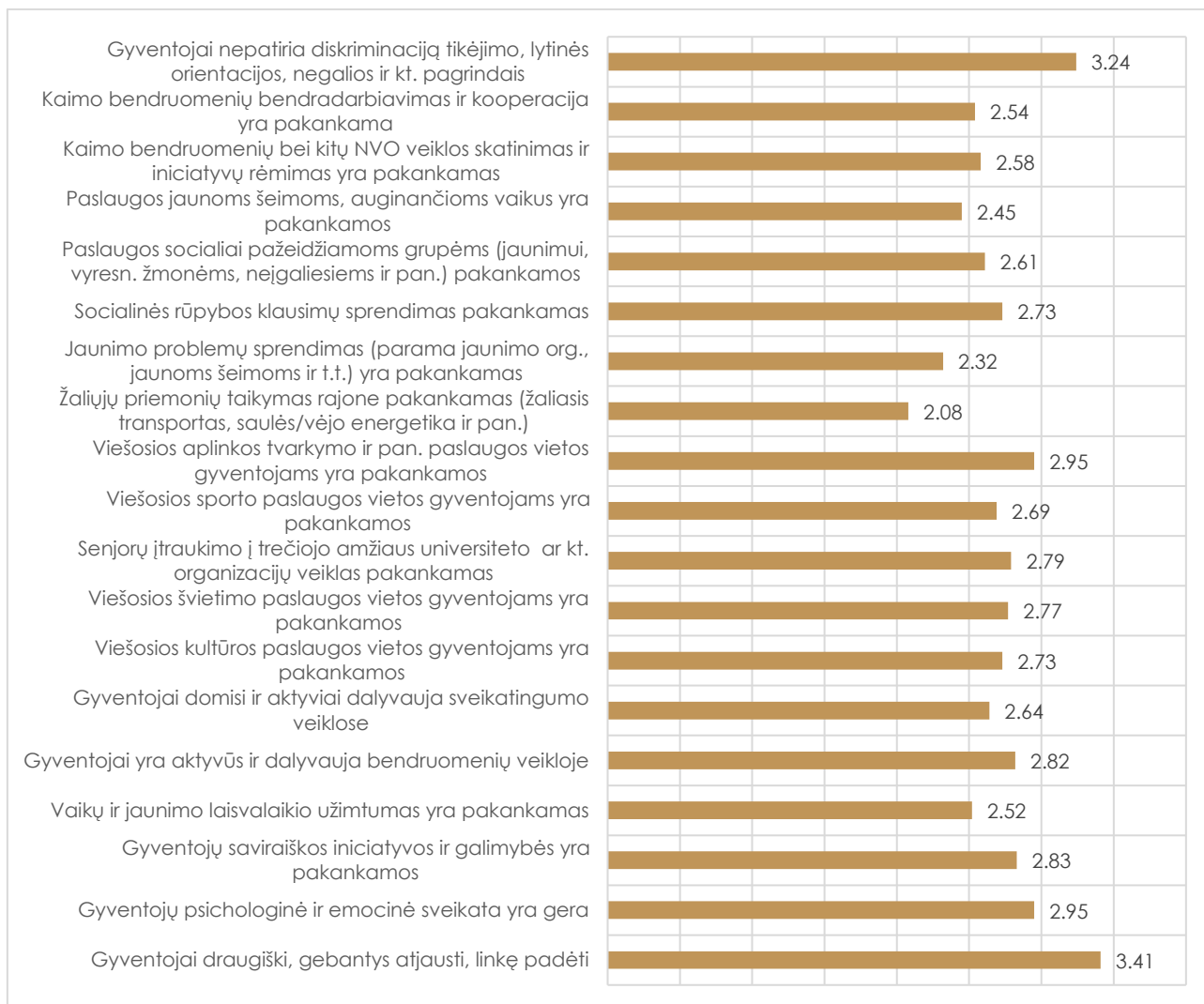
9 pav. Molėtų rajono (be miesto) ypatumai, traukiantys turistus.

2. MOLĖTŲ RAJO SOCIALINĖ, EKONOMINĖ SITUACIJA IR PASLAUGŲ PRIEINAMUMAS

Apklausos dalyvių paklausta, kaip jie vertina socialinę ir ekonominę situaciją Molėtų VVG teritorijoje. Pateiktus teiginius paprašyta įvertinti penkiabalėje skalėje. Analizuojant apklausos duomenis, skaičiuotas balų vidurkis.

Respondentų nuomone, gyventojai yra draugiški, gebantys atjausti ir linkę padėti (3,41 balo), nepatiria diskriminacijos tikėjimo, lytinės orientacijos, negalios ir kitais pagrindais (3,24 balo), jų psichologinė ir emocinė sveikata yra gera (2,95 balo), iniciatyvos yra pakankamos (2,83 balo), gyventojai yra aktyvūs ir dalyvauja bendruomenių veikloje (2,82). Stebint duomenis, galima teigti, kad gyventojai dažnai palaiko puikius santykius tarpusavyje ir pozityviai vertina aplinkinius – ši darni emocinė aplinka yra vertinama ir puoselėjama.

Žemiausiais balais vertintas žaliųjų priemonių taikymas rajone (2,08) jaunimo problemų sprendimas (parama jaunimo organizacijoms, jaunoms šeimoms ir kt.) (2,32 balo), paslaugos jaunoms šeimoms, auginančioms vaikus (2,45 balo), vaikų ir jaunimo laisvalaikio užimtumas (2,52 balo), kaimo bendruomenių bendradarbiavimas ir kooperacija (2,54 balo).

10 pav. Molėtų rajono (be miesto) socialinė situacija.

Apžvelgiant socialinės situacijos vertinimą pagal respondentų amžiaus grupes, galima pažymėti, kad 18–64 m. respondentų nuomone (nuo 3,07 iki 3,53 balo), gyventojai yra draugiški, gebantys atjausti ir linkę padėti, tačiau šį teiginį mažiau rinkosi senjorai (65 m. ir vyresni (3,33 balo). Pastarieji labiausiai užtikrinti, kad vietos gyventojai nepatiria diskriminacijos tikėjimo, lytinės orientacijos, negalios ir kitais pagrindais (4,0 balai) ir skirtingai nei kitų amžiaus grupių respondentai, išskyrė, kad gyventojų saviraiškos iniciatyvos ir galimybės yra pakankamos (3,62 balo). Vyresnių respondentų nuomone (40–49 m.), gyventojų psichologinė ir emocinė būklė yra gera (3,08 balo), tačiau kiti apklausos dalyviai buvo kiek mažiau linkę šitaip teigti. Taip pat 40–49 m. apklaustieji iš visų amžiaus grupių mažiausiai buvo linkę sutikti, jog gyventojai Molėtų VVG teritorijoje nepatiria diskriminacijos.

Socialinė situacija	18–29 m.	30–39 m.	40–49 m.	50–64 m.	65 m. ir vyresnis
Gyventojai draugiški, gebantys atjausti, linkę padėti	3,07	3,48	3,55	3,53	3,33
Gyventojų psichologinė ir emocinė sveikata yra gera	2,75	2,92	3,08	3,03	2,77
Gyventojų saviraiškos iniciatyvos ir galimybės yra pakankamos	2,74	2,83	2,52	3,05	3,62
Vaikų ir jaunimo laisvalaikio užimtumas yra pakankamas	2,30	2,35	2,58	2,70	2,67
Gyventojai yra aktyvūs ir dalyvauja bendruomenių veikloje	2,78	2,84	2,78	2,85	2,92
Gyventojai domisi ir aktyviai dalyvauja sveikatingumo veiklose	2,62	2,58	2,56	2,80	2,45
Viešosios kultūros paslaugos vietos gyventojams yra pakankamos	2,54	2,51	2,65	3,12	2,87
Viešosios švietimo paslaugos vietos gyventojams yra pakankamos	2,85	2,50	2,62	3,11	2,73
Senjorų įtraukimo į trečiojo amžiaus universiteto ar kitų organizacijų veiklas yra pakankamas	2,52	2,45	2,79	3,21	3,07
Viešosios sporto paslaugos vietos gyventojams yra pakankamos	2,73	2,46	2,72	2,86	2,83
Viešosios aplinkos tvarkymo ir pan. paslaugos vietos gyventojams yra pakankamos	2,96	2,93	2,82	3,12	2,92
Žaliųjų priemonių taikymas rajone yra pakankamas (žalioji transportas, saulės/vėjo energetika ir pan.)	2,44	1,97	2,02	2,07	1,77
Jaunimo problemų sprendimas (parama jaunimo organizacijoms, jaunoms šeimoms ir t.t.) yra pakankamas	2,35	2,07	2,24	2,52	2,40
Socialinės rūpybos klausimų sprendimas pakankamas	2,54	2,50	2,76	3,00	2,92
Paslaugos socialiai pažeidžiamoms grupėms (jaunimui, vyresnio amžiaus žmonėms, neįgaliesiems ir pan.) yra pakankamos	2,51	2,31	2,58	2,89	2,80
Paslaugos jaunoms šeimoms, auginančioms vaikus yra pakankamos	2,54	2,33	2,25	2,62	2,50
Kaimo bendruomenių bei kitų nevyriausybinių organizacijų veiklos skatinimas ir iniciatyvų įgyvendinimo rėmimas yra pakankamas	2,55	2,51	2,39	2,82	2,54
Kaimo bendruomenių bendradarbiavimas ir kooperacija yra pakankama	2,70	2,35	2,45	2,70	2,27
Vietos gyventojai nepatiria diskriminaciją tikėjimo, įsitikinimų, socialinio statuso, lytinės orientacijos, kitos tautybės, kitos rasės, negalios pagrindais	3,06	2,98	3,06	3,70	4,00

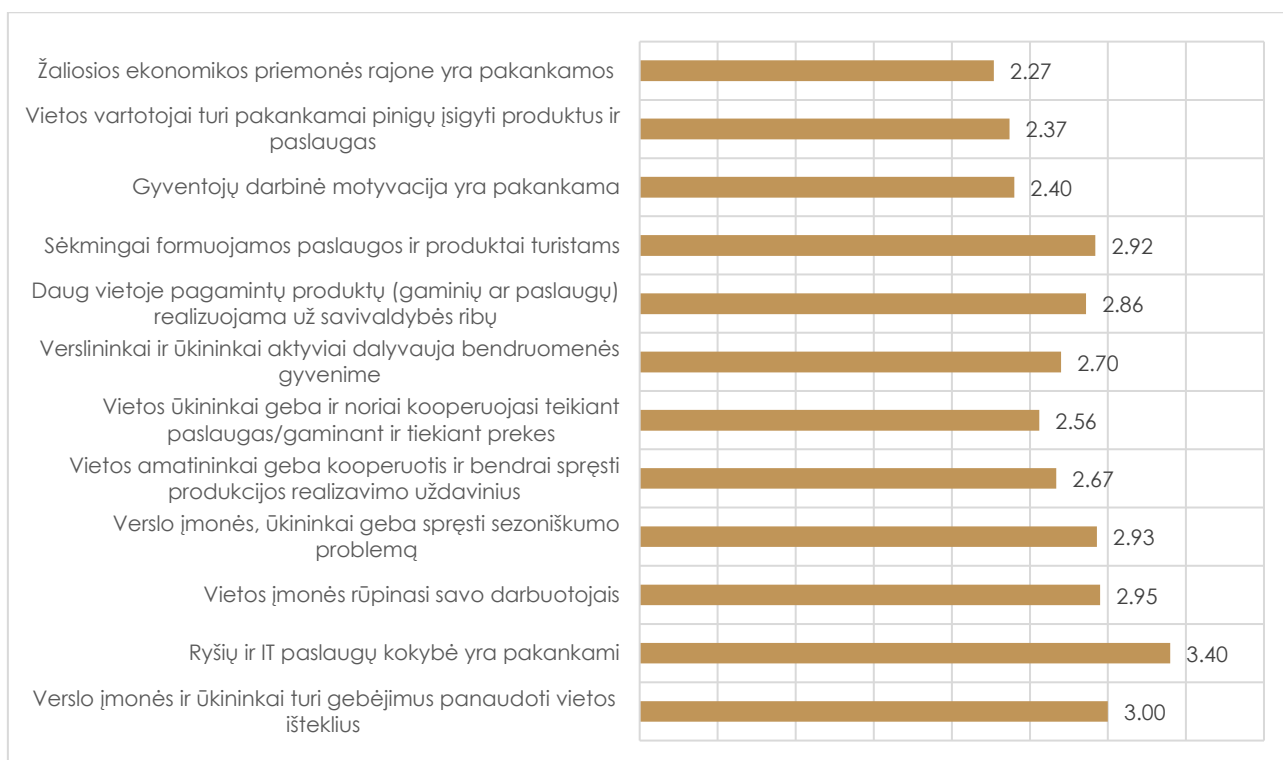
1 lentelė. Molėtų rajono (be miesto) socialinė situacija (pagal amžių).

Vertindami Molėtų VVG teritorijos ekonominę ir užimtumo situaciją, respondentai pateiktiems teiginiams taip pat skyrė balus penkiabalėje sistemoje.

Gyventojai palankiausiai vertino ryšių ir IT (pvz. mobilus ryšio, interneto prieigos, elektroninių paslaugų, duomenų prieinamumo ir pan.) paslaugų kokybę ir prieinamumą (3,40 balo). Taip pat, respondentų nuomone, verslo įmonės ir ūkininkai turi gebėjimus panaudoti vietos išteklius (pasitelkti vietos specialistus, įdarbinti vietos gyventojus, naudoti

vietos žaliavas, rekreacinius išteklius ir kt.) (3 balai), vietos įmonės rūpinasi savo darbuotojais (2,95 balo) ir sėkmingai formuojamos paslaugos ir produktai turistams (2,92). Šios ypatybės prisideda prie palankios ekonominės ir užimtumo situacijos kūrimo Molėtų VVG teritorijoje.

Tačiau kur kas prasčiau vertinamas žaliosios ekonomikos priemonių (t. y. ekonomikos, kurioje žmonių gyvenimo gerovė ir socialinė lygybė kuriama ženkliai sumažinant žalingą poveikį aplinkai) pakankamumas (2,27 balo), vartotojų finansiniai ištekliai produktams ir paslaugoms įsigyti (2,37 balo) ir gyventojų darbinė motyvacija (2,40 balo). Čia, kaip ir daugelyje kitų klausimų, respondentai pažymi, kad rajone reikalingi šiuolaikiški tvarūs sprendimai ir aktyvios pastangos gerinti gyventojų finansinę situaciją.

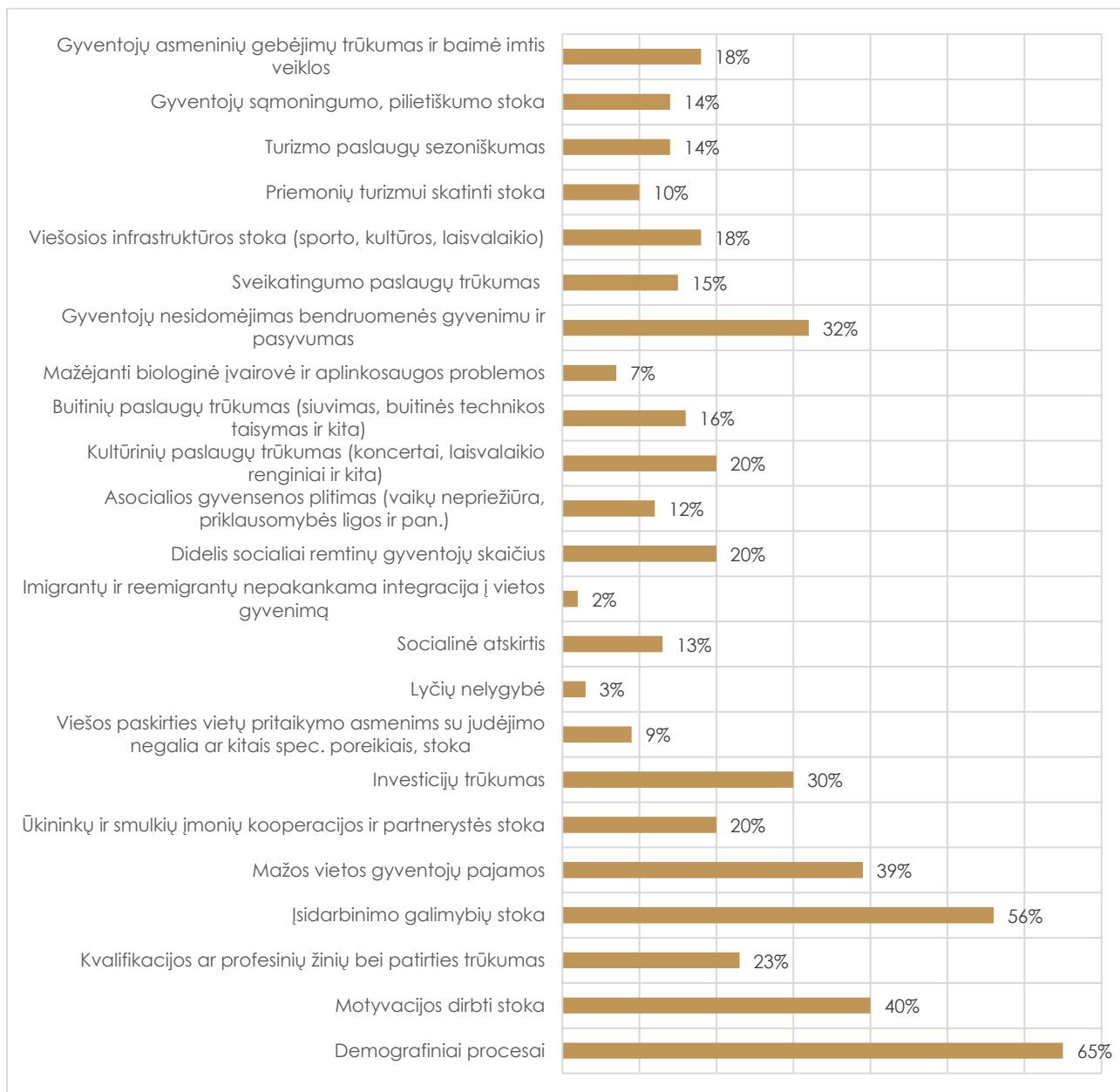

11 pav. Molėtų rajono (be miesto) ekonominė, užimtumo situacija.

Vertindami gyvenamosios vietovės opiausias problemas, apklauso dalyviai rinkosi iki 5 svarbiausių atsakymų.

Remiantis apklausos duomenimis, opiausias problemos yra demografiniai procesai (gyventojų skaičiaus mažėjimas, gyventojų vidutinio amžiaus didėjimas, gimstamumo mažėjimas, mirtingumo didėjimas ir pan.) (56 proc.), įsidarbinimo galimybių stoka (55 proc.), motyvacijos dirbti stoka (mažas atlyginimas, nepasitikėjimas savimi, baimė būti tarp svetimų žmonių ir pan.) (40 proc.), mažos vietos gyventojų pajamos (38 proc.) ir gyventojų nesidomėjimas vietos gyventojais bei pasyvumas (32 proc.). Šios problemos yra glaudžiai tarpusavyje susijusios ir turi reikšmingą įtaką kuriant palankias sąlygas investicijoms ir verslo plėtrai, kuriant darbo vietas. Gyventojų aktyvinimas ir verslumo skatinimas, pasitikėjimo savimi ugdymas galėtų prisidėti prie Molėtų VVG teritorijos gyvenimo sąlygų gerinimo.

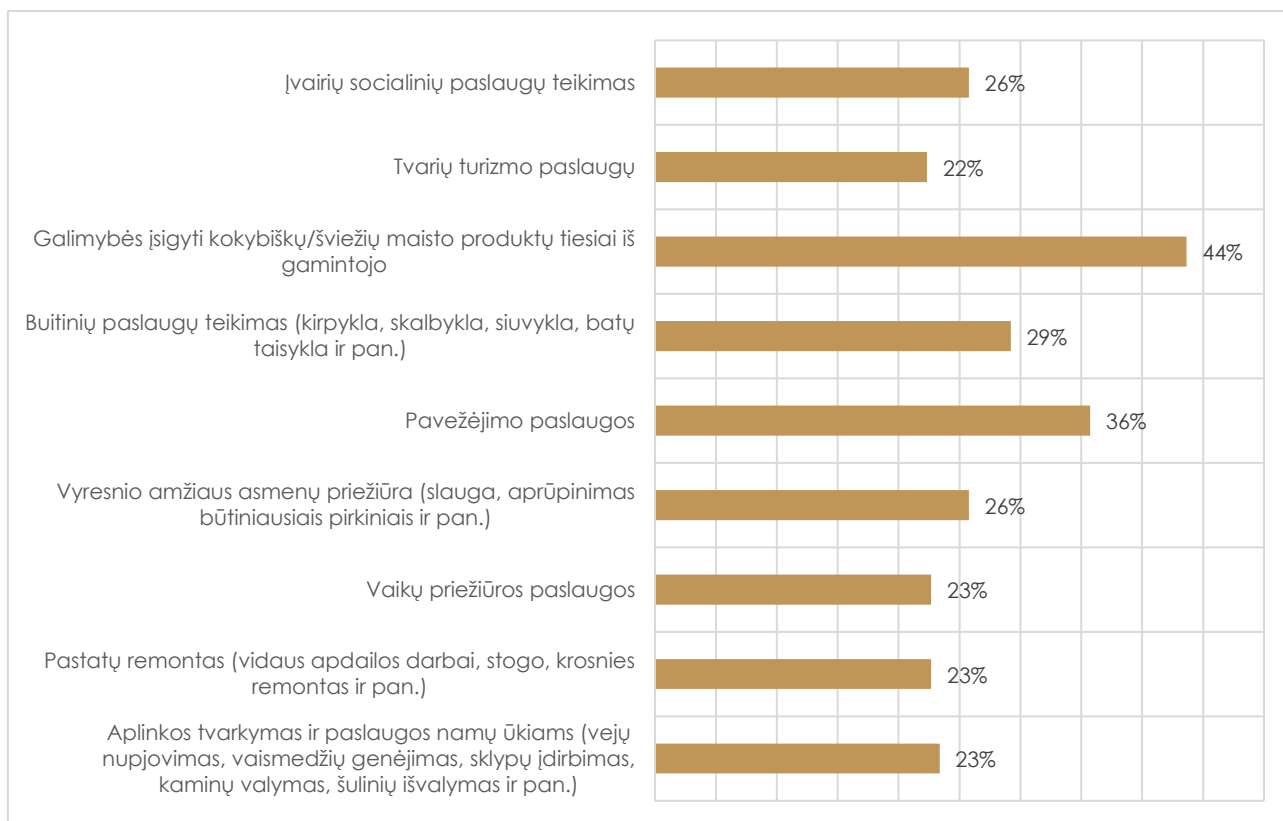
Pasak apklaustųjų, mažiau problemų kelia imigrantų ir reemigrantų nepakankama integracija į vietos gyvenimą (2 proc.), lyčių nelygybė (3 proc.), mažėjanti biologinė įvairovė ir aplinkosaugos problemos (7 proc.), viešosios paskirties ir masinio lankomumo vietų pritaikymo žmonėms su negalia ar kitais spec. poreikiais stoka (9 proc.) ir priemonių turizmui skatinti stoka (10 proc.).

12 pav. Molėtų rajono (be miesto) ekonominė, užimtumo situacija.

Gyventojų paklausta, kokių paslaugų trūksta jų gyvenamojoje vietovėje. Respondentai iš nurodytų teiginių turėjo galimybę pasirinkti iki 3 variantų.

Anot apklausos duomenų, gyventojai pasigenda galimybės įsigyti kokybiškų/šviežių maisto produktų tiesiai iš gamintojo (44 proc.), pavėžėjimo paslaugų (36 proc.) ir buitinių paslaugų (kirpyklos, skalbyklos, siuvyklos, batų taisyklos ir pan.) (29 proc.).

13 pav. Paslaugų respondentų gyvenamojoje vietovėje stoka.

Analizuojant duomenis pagal seniūnijas, galima išskirti, kad Alantos seniūnijoje (47 proc.), kaip ir Čiulėnų (26 proc.) gyventojai labiausiai pasigenda aplinkos tvarkymo ir paslaugos namų ūkiams (vejų nupjovimo, vaismedžių genėjimo, sklypų įdirbimo, kaminų valymo, šulinių išvalymo ir pan.), taip pat stinga galimybės įsigyti kokybiškų/šviežių maisto produktų tiesiai iš gamintojo (47 proc.). Pastarosios galimybės trūksta ir Balninkų (60 proc.), Inturkės (43 proc.), Joniškio (54 proc.), Luokesos (48 proc.), Mindaugų (50 proc.), Suginčių (56 proc.), Videniškių (57 proc.) seniūnijose. Dubingių seniūnijos gyventojai norėtų pavėžėjimo paslaugų (46 proc.). Minėtų paslaugų trūksta ir Giedraičių seniūnijoje (42 proc.), taip pat gyventojai čia pasigenda buitinių paslaugų (kirpykla, skalbykla, siuvykla, batų taisykla ir pan.) (42 proc.).

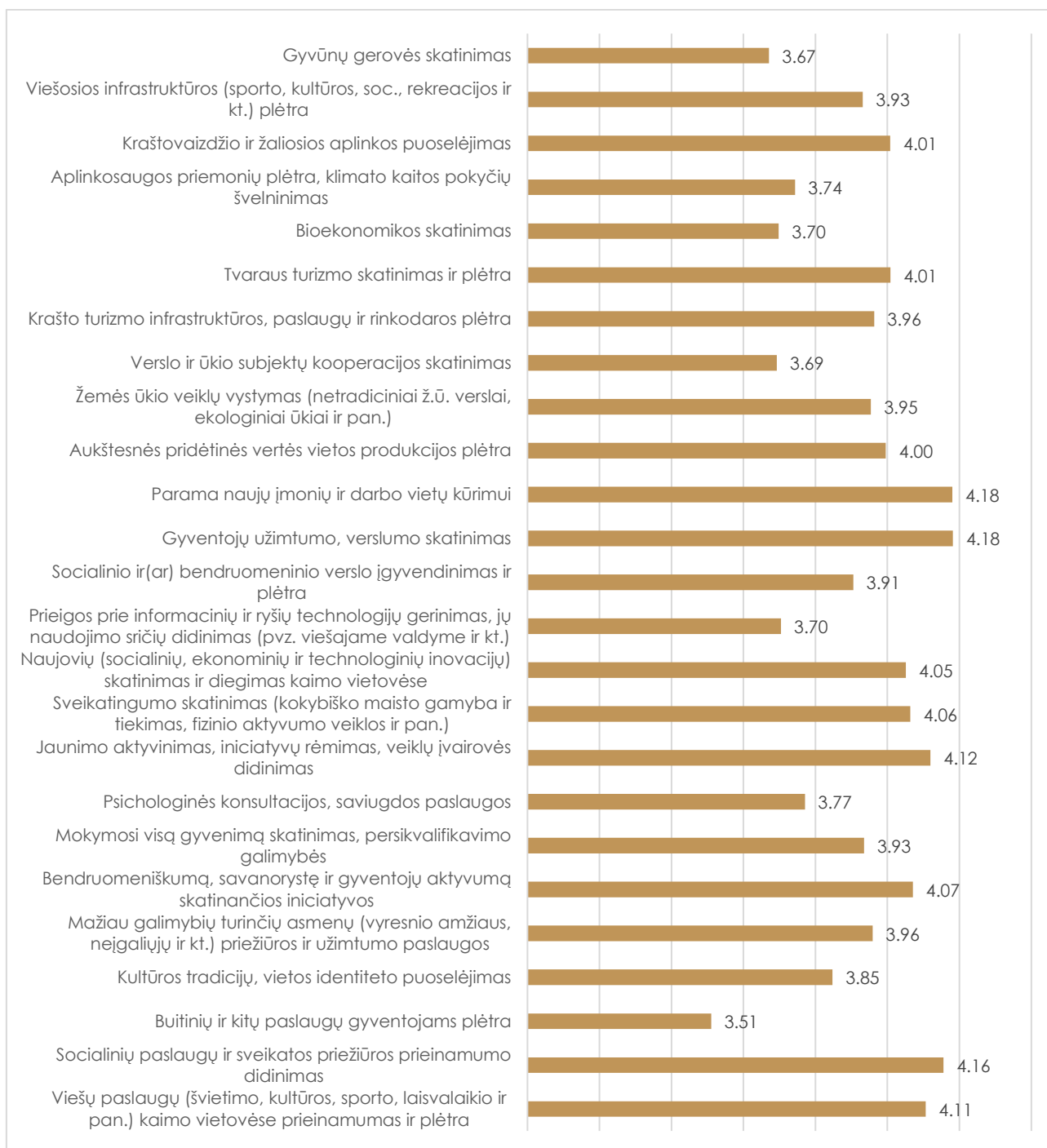
Paslaugos	Alantos	Balninkų	Čiulėnų	Dubingių	Giedraičių	Inturkės	Joniškio	Luokėsos	Mindūnų	Suginčių	Videniškių
Aplinkos tvarkymas ir paslaugos namų ūkiams (vejų nupjovimas, vaismedžių genėjimas, sklypų įdirbimas, kaminų valymas, šulinių išvalymas ir pan.)	47%	40%	26%	26%	19%	23%	15%	14%	20%	29%	11%
Pastatų remontas (vidaus apdailos darbai, stogo, krosnies remontas ir pan.)	27%	33%	11%	11%	27%	36%	15%	14%	30%	21%	22%
Vaikų priežiūros paslaugos	20%	0%	21%	39%	21%	25%	38%	21%	20%	7%	11%
Vyresnio amžiaus asmenų priežiūra (slauga, aprūpinimas būtiniaisiais pirkiniais ir pan.)	20%	13%	11%	24%	23%	32%	23%	38%	25%	29%	44%
Pavėžėjimo paslaugos	33%	47%	16%	46%	42%	39%	23%	28%	35%	21%	44%
Buitinių paslaugų teikimas (kirpykla, skalbykla, siuvykla, batų taisykla ir pan.)	27%	13%	16%	41%	42%	41%	15%	7%	25%	21%	22%
Galimybės įsigyti kokybiškų/šviežių maisto produktų tiesiai iš gamintojo	47%	60%	21%	39%	40%	43%	54%	48%	50%	57%	56%
Tvarių turizmo paslaugų	20%	13%	21%	30%	31%	14%	15%	24%	20%	21%	33%
Įvairių socialinių paslaugų teikimas	40%	20%	11%	22%	29%	32%	15%	21%	40%	29%	22%

2 lentelė. Paslaugų respondentų gyvenamojoje vietovėje stoka (pagal seniūnijas).

3. MOLĖTŲ RAJONO VVG VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA

Siekiant, kad Molėtų rajono VVG nauja vietos plėtros strategija atitiktų gyventojų poreikius, **apklausoje domėtasi, kokios plėtros sritys turėtų būti ateityje remiamos (įtrauktos į naują vietos plėtros strategiją), kad gyvenimas Molėtų rajono kaimiškose vietovėse pagerėtų.** Respondentai pateiktus atsakymus vertino penkiabalėje sistemoje. Analizuojant apklausos duomenis, išvestas balų vidurkis.

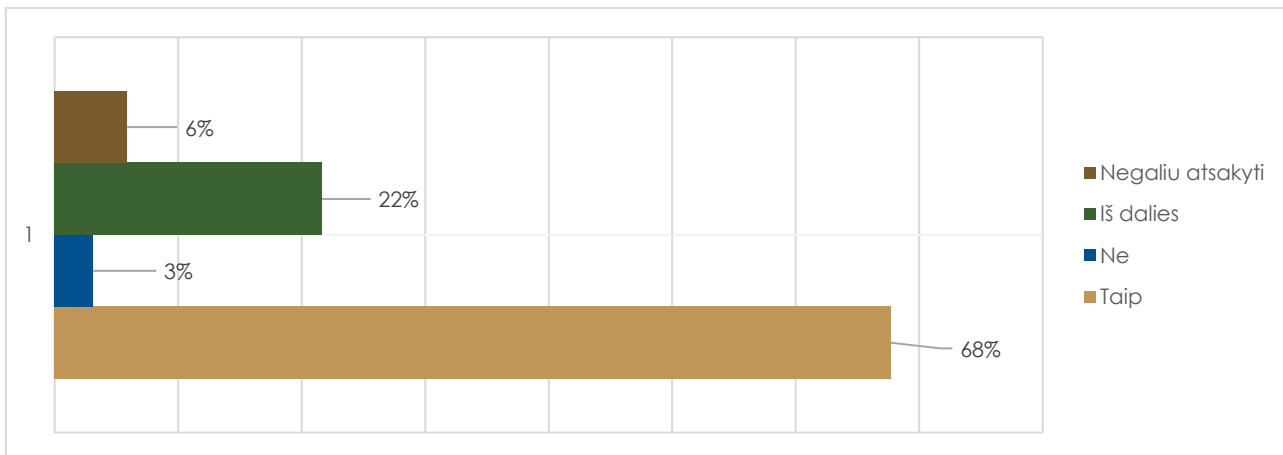
Parama naujų įmonių ir darbo vietų kūrimui (4,18 balo) ir gyventojų užimtumo, verslumo skatinimas (4,18 balo), anot gyventojų, yra labiausiai paramos vertos sritys. Taip pat apklaustieji dėmesį atkreipė į socialinių paslaugų ir sveikatos priežiūros prieinamumo didinimą (4,16 balo). Visa tai padidintų vietos patrauklumą gyventi ir investuoti. Ne itin aktyviai respondantai rinkosi buitinių ir kitų paslaugų plėtrą (3,51 balo), gyvūnų gerovės skatinimą (3,67 balo) verslo ir ūkio subjektų kooperacijos skatinimą (3,69 balo).

14 pav. Remiamos (įtrauktos į vietos plėtros strategiją) sritys.

Gyventojų paklausta, ar jie pritartų, kad Vietos plėtros strategijoje visose numatytose priemonėse būtų skiriamas teminis dėmesys tvariai vietovės plėtrai (apimančiai turizmą, paslaugas, prekių gamybą, aplinkosaugą, socialinę gerovę) (15 pav.).

Reikšminga dauguma apklaustųjų (68 proc.) pritarė tvarios vietos plėtros temai, daugiau nei penktadalis pritarė iš dalies (22 proc.). Tik itin nedidelė dalis (3 proc.) temai nepritarė ir negalėjo atsakyti (6 proc.).

15 pav. Respondentų nuomonė dėl vietos plėtros strategijos temos.

ATVIRI KLAUSIMAI

Pasiūlymai ir naujoviškos idėjų, kurios galėtų prisidėti gyvenamosios vietovės gyvenimo kokybės gerinimo (keletas atsakymų):

- Bendruomeninių veiklų skatinimas, kitokio bendravimo modelio paieška, sąmoningumo ugdymas, kad bendruomeninė veikla yra ne pareiga, o privalumas. Dėmesys šeimoms, dėmesys socialinės rizikos grupėms neišskiriant jų, o kaip tik leidžiant įsilieti į veiklas ir užsiėmimus.
- Meras kažkada turėjo idėją organizuoti kaimo turizmo sodybų savininkų bendrą suvažiavimą... Manau tai būtų gera platforma pasidalinti problemomis ir idėjomis
- Dviračių takas nuo Molėtų iki Alantos miestelio. Jis pagerintų gyventojų fizinio aktyvumo, susisiekimo ir turizmo galimybes. Gyventojams (šalia tako) būtų suteiktos galimybės kurti ar plėtoti turizmo, maitinimo ar kitus verslus.
- Norime įkurti Senelių namus Inturkėje.
- Senosios bendruomenės nebeveikia taip, kaip galėtų veikti, jų nariai pagyvenę žmonės, jie jau turi susikūrę savo ratą, tradicijas. Nauji žmonės, jaunos šeimos lieka už borto. Skatinčiau naujų bendruomenių kūrimąsi, aktyvių žmonių pritraukimą.
- Skatinti kultūrinį turizmą, viešinant (skatinant viešintis) rajone įsikūrusius (kartais - vasaros sezono metu) menininkus ir remiant jų iniciatyvas.

Paslaugos, kurias norėtų ar galėtų teikti gyventojai (keletas atsakymų):

- Maitinimo, apgyvendinimo, pramogų.
- Socialinės, saviugdodos, užimtumo paslaugas.
- Vaikų užimtumo.
- Tvarus turizmas.
- Daržovės iš ekologinio ūkio.
- Profesionalias, karkasinių namų statybos, remonto, paslaugas. Individualių baldų bei interjero gamyba/kūryba. Nestandartiniai būsto renovavimo/interjero sprendimai.
- konsultavimas, mokymas, ž.ū. produkcija tiesiogiai vartoti – vaisiai, daržovės, pienas, mėsa.
- Sveikatingumo, pastatų inžinerinės, patalpų nuoma.
- Vaikų priežiūros, šeimų darželio kūrimo paslauga.
- Siuvimo paslaugas.
- Logotipų, emblemų, reklaminių banerių kūrimo, maketavimo, internetinių svetainių kūrimo.
- Joga meditacijos, masažo paslaugas.

PRIEDAS

Molėtų rajono vietos veiklos grupės „Keisdamiesi keičiame“ (VVG) Molėtų rajono savivaldybės kaimo gyventojų poreikių tyrimas

Siekiant išsiaiškinti esamą Molėtų rajono socialinę-ekonominę situaciją bei gyventojų ir organizacijų poreikius, Molėtų rajono vietos veiklos grupė „Keisdamiesi keičiame“ (toliau – Molėtų r. VVG) atlieka situacijos ir poreikių tyrimą.

Anketos duomenys bus naudojami rengiant 2023–2027 metų Molėtų rajono vietos plėtros strategiją (toliau – VPS), apibrėžiant jos tikslus, išskiriant stiprybes, silpnybes, galimybes ir grėsmes, numatant priemones, kurių įgyvendinimui bus skiriama finansinė parama ir vėliau panaudota rajono gyventojams.

Molėtų r. VVG kviečia rajono gyventojus dalyvauti rengiant 2023–2027 metų Molėtų rajono vietos plėtros strategiją ir prašo Jūsų atsakyti į anketoje pateiktus klausimus.

Anketa yra **anoniminė**.

Prašome atidžiai perskaityti anketinius klausimus ir pažymėti Jums priimtinausią variantą.

Jei manote, kad reikalingas platesnis atsakymas, prašome įrašyti savo nuomonę.

Atsakymų lauksime iki 2023 m. kovo 8 d.

1. Ar Jūsų gyvenamoji vietovė yra patraukli (pažymėkite tinkamą variantą):

✓ Gyventi?

Taip Ne Iš dalies Nežinau

✓ Dirbti?

Taip Ne Iš dalies Nežinau

✓ Investuoti?

Taip Ne Iš dalies Nežinau

✓ Lankytis/svečiuotis?

Taip Ne Iš dalies Nežinau

2. Kokiu Jūsų gyvenamosios vietovės (seniūnija) ypatumu Jūs labiausiai didžiuojatės? (Pasirinkite iki 3 variantų)

Ypatumas	Jūsų gyvenamoji vietovė (seniūnija)	Molėtų rajonas visumoje (be Molėtų miesto)
Gamta, kraštovaizdžiu, gamtiniais ištekliais		
Geografinė padėtimi		
Biologinė įvairovė ir aplinkos apsauga		
Mokymosi visą gyvenimą galimybės		
Sveikatingumo ir fizinio aktyvumo veiklų įvairovė		
Kultūra, istorija, tradicijomis		
Aktyviai veikiančiomis bendruomeninėmis organizacijomis		
Laisvalaikio infrastruktūra ir galimybės (vandens, sporto pramogos ir kt.)		
Gyventojų verslumui, įsidarbinimo galimybės		
Gyventojų pilietiškumui, lojalumui, aktyvumui, sąmoningumui		
Vietos darbdavių ir ūkininkų atsakingumui		
Vietos verslais ir amatais		
Vietos organizacijų ir institucijų bendradarbiavimu/partneryste		
Viešosios infrastruktūros būkle (mokyklų infrastruktūra, kultūros įstaigų tinklas ir kt.)		
Vietos gyventojų finansinėms galimybėms		
Socialinė įtrauktimi		
Atsinaujinančios energetikos galimybės		
Kita (rašyti):		

3. Kokių Jūsų gyvenamosios vietovės (rajonas, be Molėtų miesto) ypatumu Jūs labiausiai didžiuojatės? (Pasirinkite iki 3 variantų)

Ypatumas	Jūsų gyvenamoji vietovė (seniūnija)	Molėtų rajonas visumoje (be Molėtų miesto)
Gamta, kraštovaizdžiu, gamtiniais ištekliais		
Geografinė padėtimi		
Biologinė įvairovė ir aplinkos apsauga		
Mokymosi visą gyvenimą galimybės		
Sveikatingumo ir fizinio aktyvumo veiklų įvairovė		
Kultūra, istorija, tradicijomis		
Aktyviai veikiančiomis bendruomeninėmis organizacijomis		
Laisvalaikio infrastruktūra ir galimybės (vandens, sporto pramogos ir kt.)		
Gyventojų verslumu, įsidarbinimo galimybės		
Gyventojų pilietiškumu, lojalumu, aktyvumu, sąmoningumu		
Vietos darbdavių ir ūkininkų atsakingumu		
Vietos verslais ir amatais		
Vietos organizacijų ir institucijų bendradarbiavimu/partneryste		
Viešosios infrastruktūros būkle (mokyklų infrastruktūra, kultūros įstaigų tinklas ir kt.)		
Vietos gyventojų finansinės galimybės		
Socialinė įtrauktimi		
Atsinaujinančios energetikos galimybės		
Kita (įrašyti):		

4. Kaip manote, kas labiausiai traukia turistus į Molėtų kraštą (pasirinkite ir pažymėkite iki 3 variantų)?

- Gamta ir kraštovaizdis
- Kaimo turizmo sodybos
- Kultūra ir istorija (objektai, muziejai, edukacijos)
- Kultūriniai ir sporto renginiai
- Aktyvios laisvalaikio praleidimo galimybės (pvz., vandens, sporto pramogos ir pan.)
- Gamtos turizmas
- Sveikatingumo veiklos
- Pėsčiųjų takai ir dviračių trasos
- Kita (įrašyti) _____

5. Kaip vertinate Molėtų rajono (be Molėtų miesto) socialinę situaciją? (įvertinkite kiekvieną teiginį, kur 5 – visiškai sutinku, 1 – visiškai nesutinku)

Teiginys	Vertinimas					Negaliu atsakyti
	1	2	3	4	5	
Gyventojai draugiški, gebantys atjausti, linę padėti						
Gyventojų psichologinė ir emocinė sveikata yra gera						
Gyventojų saviraiškos iniciatyvos ir galimybės yra pakankamos						
Vaikų ir jaunimo laisvalaikio užimtumas yra pakankamas						
Gyventojai yra aktyvūs ir dalyvauja bendruomenių veikloje						
Gyventojai domisi ir aktyviai dalyvauja sveikatingumo veiklose						
Viešosios kultūros paslaugos vietos gyventojams yra pakankamos						
Viešosios švietimo paslaugos vietos gyventojams yra pakankamos						
Senjorų įtraukimo į trečiojo amžiaus universiteto ar kitų organizacijų veiklas yra pakankamas						
Viešosios sporto paslaugos vietos gyventojams yra pakankamos						
Viešosios aplinkos tvarkymo ir pan. paslaugos vietos gyventojams yra pakankamos						
Žaliųjų priemonių taikymas rajone yra pakankamas (žalioji transportas, saulės/vėjo energetika ir pan.)						
Jaunimo problemų sprendimas (parama jaunimo organizacijoms, jaunoms šeimoms ir t.t.) yra pakankamas						
Socialinės rūpybos klausimų sprendimas pakankamas						
Paslaugos socialiai pažeidžiamoms grupėms (jaunimui, vyresnio amžiaus žmonėms, neįgaliesiems ir pan.) yra pakankamos						
Paslaugos jaunoms šeimoms, auginančioms vaikus yra pakankamos						
Kaimo bendruomenių bei kitų nevyriausybinių organizacijų veiklos skatinimas ir iniciatyvų įgyvendinimo rėmimas yra pakankamas						
Kaimo bendruomenių bendradarbiavimas ir kooperacija yra pakankama						
Vietos gyventojai nepatiria diskriminaciją tikėjimo, įsitikinimų, socialinio statuso, lytinės orientacijos, kitos tautybės, kitos rasės, negalios pagrindais						
Kita (įrašyti):						

6. Kaip vertinate rajono (be Molėtų miesto) ekonominę, užimtumo situaciją? (įvertinkite kiekvieną teiginį, kur 5 – visiškai sutinku, 1 – visiškai nesutinku)

Teiginys	Vertinimas					Negaliu atsakyti
	1	2	3	4	5	
Verslo įmonės ir ūkininkai turi gebėjimus panaudoti vietos išteklius (pasitelkti vietos specialistus, įdarbinti vietos gyventojus, naudoti vietos žaliavas, rekreacinius išteklius ir kt.)						
Ryšių ir IT (pvz. mobilaus ryšio, interneto prieiga, elektroninių paslaugų, duomenų prieinamumas ir pan.) paslaugų kokybė yra pakankami						
Vietos įmonės rūpinasi savo darbuotojais						
Verslo įmonės, ūkininkai geba spręsti sezoniškumo problemą						
Vietos amatininkai geba kooperotis ir bendrai spręsti produkcijos realizavimo uždavinius						
Vietos ūkininkai geba ir noriai kooperuojasi teikiant paslaugas/gaminant ir(ar) tiekiant prekes						
Verslininkai ir ūkininkai aktyviai dalyvauja bendruomenės gyvenime (pvz., iniciatyvų rėmimas, vietos politikos formavimas)						
Daug vietoje pagamintų produktų (gaminų ar paslaugų) realizuojama už savivaldybės ribų						
Sėkmingai formuojamos paslaugos ir produktai turistams						
Gyventojų darbinė motyvacija yra pakankama						
Vietos vartotojai turi pakankamai pinigų įsigyti produktus ir paslaugas						
Žaliosios ekonomikos priemonės rajone yra pakankamos (t.y. ekonomika, kurioje žmonių gyvenimo gerovė ir socialinė lygybė kuriama ženkliai sumažinant žalingą poveikį aplinkai)						
Kita (rašyti)						

7. Kokia Jūsų gyvenamosios vietovės problema yra opiausia? (pasirinkite 5 svarbiausius atsakymus)

- Demografiniai procesai (gyventojų skaičiaus mažėjimas, gyventojų vidutinio amžiaus didėjimas, gimstamumo mažėjimas, mirtingumo didėjimas ir pan.)
- Motyvacijos dirbti stoka (mažas atlyginimas, nepasitikėjimas savimi, baimė būtų tarp svetimų žmonių ir pan.)
- Kvalifikacijos ar profesinių žinių bei patirties trūkumas
- Įsidarbinimo galimybių stoka

- Mažos vietos gyventojų pajamos
- Ūkininkų ir smulkių įmonių kooperacijos ir partnerystės stoka
- Investicijų trūkumas
- Viešos paskirties ir masinio lankomumo vietų pritaikymo asmenims su judėjimo negalia ar kitais spec. poreikiais, stoka
- Lyčių nelygybė
- Socialinė atskirtis
- Imigrantų ir reemigrantų nepakankama integracija į vietos gyvenimą
- Didelis socialiai remtinų gyventojų skaičius
- Asocialios gyvensenos plitimas (vaikų nepriežiūra, priklausomybės ligos ir pan.)
- Kultūrinių paslaugų trūkumas (koncertai, spektakliai, šokių vakarai, laisvalaikio renginiai ir kita)
- Buitinių paslaugų trūkumas (siuvimas, kirpimas, avalynės, buitinės technikos taisymas ir kita)
- Mažėjanti biologinė įvairovė ir aplinkosaugos problemos
- Gyventojų nesidomėjimas bendruomenės gyvenimu ir pasyvumas
- Sveikatingumo paslaugų trūkumas (gyventojų sveikatingumo raštingumas, kokybiško maisto gamyba ir tiekimas, fizinio aktyvumo veiklos)
- Viešosios infrastruktūros stoka (sporto, kultūros, laisvalaikio)
- Priemonių turizmui skatinti stoka
- Turizmo paslaugų sezoniškumas
- Gyventojų sąmoningumo, pilietiškumo stoka
- Gyventojų asmeninių gebėjimų trūkumas ir baimė imtis veiklos
- Kita (įrašyti) _____

8. Ar turėtumėte konkrečių pasiūlymų arba naujoviškų idėjų, kurios galėtų prisidėti prie Jūsų nurodytų problemų sprendimo ir gyvenamosios vietovės gyvenimo kokybės gerinimo?

--	--

9. Kokių paslaugų trūksta Jūsų gyvenamojoje vietoje? (pažymėkite iki 3 variantų)

- Aplinkos tvarkymas ir paslaugos namų ūkiams (vejų nupjovimas, vaismedžių genėjimas, sklypų įdirbimas, kaminų valymas, šulinių išvalymas ir pan.)
- Pastatų remontas (vidaus apdailos darbai, stogo, krosnies remontas ir pan.)
- Vaikų priežiūros paslaugos

- Vyresnio amžiaus asmenų priežiūra (slauga, aprūpinimas būtiniaisiais pirkiniais ir pan.)
- Pavežėjimo paslaugos
- Buitinių paslaugų teikimas (kirpykla, skalbykla, siuvykla, batų taisykla ir pan.)
- Galimybės įsigyti kokybiškų/šviežių maisto produktų tiesiai iš gamintojo
- Tvarių turizmo paslaugų
- Įvairių socialinių paslaugų teikimas
- Kita (įrašykite): _____

10. Kokias paslaugas Jūs patys norėtumėte ir/ar galėtumėte teikti? (nurodyti iki 3 paslaugų)

--	--

11. Kokios, Jūsų manymu, plėtros sritys turėtų būti ateityje remiamos (įtrauktos į naują vietos plėtros strategiją), siekiant, kad gyvenimas Molėtų rajono kaimiškose vietovėse pagerėtų?

Plėtros sritys	Plėtros svarba				
	1	2	3	4	5
Viešų paslaugų (švietimo, kultūros, sporto, laisvalaikio ir pan.) kaimo vietovėse prieinamumas ir plėtra					
Socialinių paslaugų ir sveikatos priežiūros prieinamumo didinimas					
Buitinių ir kitų paslaugų gyventojams plėtra					
Kultūros tradicijų, vietos identiteto puoselėjimas					
Mažiau galimybių turinčių asmenų (vyresnio amžiaus, neįgalųjų ir kt.) priežiūros ir užimtumo paslaugos					
Bendruomeniškumą, savanorystę ir gyventojų aktyvumą skatinančios iniciatyvos					
Mokymosi visą gyvenimą skatinimas, persikvalifikavimo galimybės					
Psichologinės konsultacijos, saviugdosa paslaugos					
Jaunimo aktyvinimas, iniciatyvų rėmimas, veiklų įvairovės didinimas					
Sveikatingumo skatinimas (kokybiško maisto gamyba ir tiekimas, fizinio aktyvumo veiklos ir pan.)					
Naujovių (socialinių, ekonominių ir technologinių inovacijų) skatinimas ir diegimas kaimo vietovėse					
Prieigos prie informacinių ir ryšių technologijų gerinimas, jų naudojimo sričių didinimas (pvz. viešajame valdyme ir kt.)					
Socialinio ir(ar) bendruomeninio verslo įgyvendinimas ir plėtra					
Gyventojų užimtumo, verslumo skatinimas					
Parama naujų įmonių ir darbo vietų kūrimui					
Aukštesnės pridėtinės vertės vietos produkcijos plėtra					
Žemės ūkio veiklų vystymas (netradiciniai ž.ū. verslai, ekologiniai ūkiai ir pan.)					
Verslo ir ūkio subjektų kooperacijos skatinimas					

Krašto turizmo infrastruktūros, paslaugų ir rinkodaros plėtra					
Bioekonomikos skatinimas					
Aplinkosaugos priemonių plėtra, klimato kaitos pokyčių švelninimas					
Kraštovaizdžio ir žaliosios aplinkos puoselėjimas					
Viešosios infrastruktūros (sporto, kultūros, soc., rekreacijos ir kt.) plėtra					
Gyvūnų gerovės skatinimas					
Kitą (nurodyti):					

12. Įrašykite, kokios kitos (nenurodytos 10 klausime) Jūsų manymu, plėtros sritys turėtų būti ateityje remiamos (įtrauktos į naują vietos plėtros strategiją)?

--	--

13. Ar pritartumėte, kad Vietos plėtros strategijoje visose numatytose priemonėse būtų skiriamas teminis dėmesys – Tvari vietovės plėtra (apimanti turizmą, paslaugas, prekių gamybą, aplinkosaugą, soc. gerovę)?

- Taip
- Ne
- Iš dalies
- Negaliu atsakyti

14. Jūsų nuomone, kokios konkrečios priemonės pagerintų rajono jaunų žmonių (iki 40 m.) situaciją? (pasirinkite 3 svarbiausius atsakymus)

- Bendruomenė turėtų labiau įtraukti jaunimą į savo veiklą
- Turi būti labiau finansuojamos jaunimo verslo iniciatyvos
- Reikia labiau įtraukti jaunimą į savanorišką veiklą
- Jaunimo informavimas apie galimybes mokytis, kurti verslą ir pan.
- Galimybių jauniems žmonėms dirbti sudarymas (vaikų priežiūros organizavimas ir pan.)
- Psichologinės sveikatos gerinimas
- Saugios jaunimo gyvenamosios aplinkos kūrimas
- Jaunimo laisvalaikio (kultūros, sporto ir pan.) galimybių didinimas
- Kita (nurodyti): _____

15. Kokia Jūsų nuomone, labiausiai socialinę atskirtį patirianti grupė rajone?

- Jaunimas
- Vyresnio amžiaus žmonės (65 m. ir vyresni)
- Kitataučiai

- Imigrantai
- Kito tikėjimo (ne Romos katalikų)
- Kitos rasės
- Kitos kilmės
- Netradicinės lytinės orientacijos
- Turintys negalią
- Socialinę atskirtį patiriantys asmenys
- Naujai atsikraustę gyventi ar gyvenantys laikinai (pvz., šiltuoju sezono metu)
- Nė viena
- Kita (įrašyti): _____

16. Prie kurios (-ių) iš šių visuomenės grupių, galinčių patirti diskriminaciją, priskirtumėte save?

- Jaunimas
- Vyresnio amžiaus žmonės (65 m. ir vyresni)
- Kitataučiai
- Emigrantai ir/ar reemigrantai
- Kito tikėjimo (ne Romos katalikų)
- Kitos rasės
- Kitos kilmės
- Netradicinės lytinės orientacijos
- Turintys negalią
- Socialinę atskirtį patiriantys asmenys
- Naujai atsikraustę gyventi ar gyvenantys laikinai (pvz., šiltuoju sezono metu)
- Nė viena
- Kita (įrašyti): _____

17. Ar esate bendruomeninės arba nevyriausybinės organizacijos narys?

- Taip
- Ne

18. Jūsų amžius?

- 18–29 m.

- 30–45 m.
- 46–64 m.
- 65 m. ir vyresnis

19. Jūsų lytis?

- Moteris
- Vyras

20. Jūsų išsilavinimas?

- Pradinis
- Pagrindinis
- Vidurinis
- Profesinis
- Aukštesnysis
- Aukštasis

21. Jūsų pareigos/užsiėmimas?

- Vadovaujantis darbuotojas
- Samdomas darbuotojas
- Verslininkas
- Ūkininkas
- Moksleivis/studentas
- Bedarbis
- Namų šeimininkė (-as)
- Pensininkas
- Savarankiškai dirbantis
- Kita (įrašykite) _____

22. Kurioje seniūnijoje Jūs gyvenate?

- Alantos
- Balninkų
- Čiulėnų
- Dubingių
- Giedraičių
- Inturkės
- Joniškio

- Luokesos
- Mindūnų
- Suginčių
- Videniškių

23. Ar esate nuolatinis Molėtų rajono gyventojas?

- Faktinė ir deklaruojama gyvenamoji vieta Molėtų rajone
- Faktinė gyvenamoji vieta Molėtų rajone, tačiau deklaruojama gyvenamoji vieta kitur
- Nuolatinė gyvenamoji vieta kitur

24. Jei ko nors svarbaus nebuvo paklausta anketoje, parašykite:

--